

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la instituirea Sistemului informațional
„Portalul național de participare publică - particip.gov.md”, aprobarea Conceptului și a
Regulamentului privind modul de ținere a resursei informaționale formate de Sistemul
informațional „Portalul național de participare publică – particip.gov.md”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul a fost elaborat de către Cancelaria de Stat, Direcția drepturile omului și cooperarea cu societatea civilă.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Dezvoltarea funcționalului platformei online de consultare publică particip.gov.md, prin perfecționarea interfeței, precum și dezvoltării aspectelor specifice ale platformei de asigurare a transparenței, consultării, feedback și monitorizării procesului decizional al autorităților publice este prevăzută în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025 – 2029, Cluster 1 Valori fundamentale, Anexa B, Funcționarea Instituțiilor Democratice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025. De asemenea, aceasta este o măsură planificată pentru atingerea rezultatului strategic 10. Mecanismele de consultare publică sunt concepute într-o manieră incluzivă, permițând societății civile și cetățenilor să participe și să contribuie la procesul decizional, din Foaia de parcurs privind „Funcționarea Instituțiilor Democratice”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 276/2025.

2.2. Elaborarea prezentului proiect este determinată de necesitatea de reglementare a modului de ținere a resursei informaționale formate de sistemul informațional particip.gov.md.

Este de menționat că portalul național particip.gov.md (Portalul) reprezintă soluția digitală dezvoltată de către Cancelaria de Stat pentru implementarea cerințelor legale privind transparența decizională și consultările publice în Republica Moldova. Portalul a fost lansat la sfârșitul anului 2011 ca parte a angajamentului Moldovei față de Parteneriatul pentru Guvernare Deschisă, o inițiativă internațională care vizează promovarea transparenței, implicării cetățenilor, a responsabilității publice și a integrității. Rolul principal al Portalului este să reprezinte o platformă centralizată prin care cetățenii, organizațiile societății civile și autoritățile statului să comunice și să colaboreze în procesele decizionale desfășurate de autoritățile publice. De la lansarea acestuia, Portalul a fost modernizat în câteva iterații, ultima fiind realizată în anul 2020.

La momentul actual, Portalul este supus unui proces de modernizare complexă, reieșind din evaluarea realizată în anul 2024, cu accent pe eficacitatea Portalului în promovarea transparenței și a participării publice în procesele decizionale. Evaluarea a fost realizată ca parte a Planului național de acțiuni pentru guvernare deschisă 2023-2025, Angajamentul nr. 2: Îmbunătățirea mecanismelor de transparență și participare a societății civile. De asemenea, perfecționarea Portalului rezidă din angajamentul Republicii Moldova de a asigura participarea publică în procesul decizional, în conformitate cu standardele democratice internaționale, precum și din cerințele legale interne privind participarea publică, accesul la informație și digitalizarea administrației publice. Astfel modernizarea funcționalității și interfeței publice a Portalului are loc atât pe partea de business-procese, cât și pe partea vizuală publică.

În prezent, participarea părților interesate la inițierea, elaborarea și consultarea publică a proiectelor de decizii ale autorităților publice se desfășoară fragmentar și adesea într-o manieră neuniformă, fără o trasabilitate clară și fără o platformă digitală integrată care să acopere aceste procese. Totodată, chiar dacă autoritățile publice asigură implicarea societății civile în procesul decizional, deseori acest fapt nu este vizibil, deoarece informațiile privind informarea și consultarea publică sunt plasate pe surse diferite, fapt ce face imposibilă urmărirea traseului de participare publică la luarea deciziilor. De asemenea, de cele mai dese ori, răspunsul autorităților la comentariile și recomandările societății civile sunt publicate neuniform, fapt ce reduce accesul părților interesate la procesul decizional, cooperarea cu societatea civilă în procesul decizional și implicit încrederea în autoritățile publice.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Obiectivele principale ale Portalului particip.gov.md sunt îmbunătățirea transparenței proceselor decizionale ale autorităților publice centrale și locale, împuternicirea persoanelor fizice și juridice să contribuie activ la aceste procese și, în cele din urmă, îmbunătățirea calității actelor normative și a politicilor publice prin intermediul unui proces de feedback divers și oportun. Subsecvent, implementarea unei platforme digitale avansate/performante va spori eficientizarea activității actorilor care participă în procesul de inițiere, elaborare și consultare publică a actelor normative, va consolida procedurile de colectare și procesare a informațiilor aferente proiectelor de decizii consultate și va furniza Cancelariei de Stat un mecanism de monitorizare și administrare în timp real a proceselor de participare publică în procesul decizional al autorităților publice de diferit nivel.

Proiectul prevede instituirea Sistemului informațional „Portalul național de participare publică - particip.gov.md”, aprobarea Conceptului, corespunzător Anexei nr. 1, și a Regulamentului privind modul de ținere a resursei informaționale formate de Sistemul informațional „Portalul național de participare publică – particip.gov.md”, conform Anexei nr. 2.

Destinația principală a SI „Portalul național de participare publică – particip.gov.md” (în continuare SI Portalul particip.gov.md) este formarea resursei informaționale unice de ramură, care să conțină totalitatea datelor aferente proceselor de participare publică la inițierea, elaborare, consultarea publică și aprobarea deciziilor de interes public.

Funcțiile de bază ale SI Portalul particip.gov.md sunt:

- 1) formarea resursei informaționale privind datele aferente participării publice în procesul de inițiere, elaborare și consultare publică a proiectelor de decizii;
- 2) implementarea procedurilor online de consultare publică a proiectelor de decizii;
- 3) asigurarea trasabilității participării publice în procesul decizional;
- 4) asigurarea vizualizării și descărcării deciziilor precum și formularea și expedierea de către utilizatorii externi a comentariilor/recomandărilor aferente proiectelor;
- 5) asigurarea interoperabilității cu alte sisteme informaționale de stat și asigurarea conexiunii cu platforme și servicii guvernamentale partajate.

Suplimentar, proiectul vine să elucideze drepturile și obligațiile subiecților aferenți SI Portalul particip.gov.md. Complementar, proiectul vine să detalieze spațiul informațional (obiectele informaționale) și spațiul tehnologic al sistemului informațional.

În concluzie, proiectul vizează descrierea elementelor principale organizaționale, metodologice și tehnologice în conformitate cu care sistemul informațional este conceput și implementează ideea realizării unei soluții tehnice necesare să asigure transparența decizională în procesul de inițiere, elaborare și consultare publică a actelor normative, documentelor de politici publice și documentelor de planificare strategică elaborate de autoritățile publice din Republica Moldova.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

SI Portalul particip.gov.md va contribui la:

- 1) Consolidarea bazei legale și instituționale pentru participarea publică;
- 2) Dezvoltarea unei baze de date centralizate și integrate care să cuprindă în mod complet etapele participării publice în procesul decizional – inițiere, consultare publică și adoptare a deciziilor – asigurând trasabilitatea și accesul la informațiile de interes public;
- 3) Creșterea transparenței decizionale prin asigurarea unui acces facil la toate proiectele de decizii supuse participării publice, făcând procesul mai transparent atât pentru autorități, cât și pentru cetățeni;
- 4) Furnizarea unui mecanism de monitorizare și administrare în timp real a proceselor de consultare a deciziilor;
- 5) Consolidarea procedurilor operaționale, sporirea calității mijloacelor de comunicare și asigurarea accesului rapid la date prin elaborarea unei soluții care poate fi ușor accesată de către Cancelaria de Stat, autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și de către părțile interesate, în calitate de utilizatori;
- 6) Eficientizarea activității actorilor care participă în procesul de inițiere, elaborare și consultare publică a deciziilor;
- 7) Crearea unei infrastructuri informaționale sigure, accesibile și transparente;
- 8) Implementarea unui instrument de publicare a agendei evenimentelor aferente procesului de participare publică în procesul decizional al autorităților.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului Hotărârii Guvernului se va realiza din contul și în limitele mijloacelor alocate anual din bugetul de stat Cancelariei de Stat, precum și din alte surse, conform legislației.

Actualmente, mentenanța standard a portalului particip.gov.md, de rând cu alte 10 pagini și portaluri web ale Guvernului și Cancelariei de Stat, este asigurată de către I.P. STISC în baza contractului anual în valoare de 50 mii lei, încheiat cu Cancelaria de Stat.

Finanțarea actuală a modernizării Portalului național de participare publică este acoperită din fonduri externe nerambursabile (Proiectul „Sporirea libertății mass-media în Republica Moldova” a Consiliului Europei).

Urmare a dării în exploatare a SI Portalul particip.gov.md, Posesorul va încheia cu Administratorul tehnic, Acordul privind administrarea tehnică și menținerea SI Portalul particip.gov.md, care va include activitățile minime privind administrarea tehnică și mentenanța, precum și volumul acestora. În baza Acordului vor fi estimate cheltuielile pentru administrare tehnică care urmează a fi acoperite din bugetul de stat, prin intermediul granturilor oferite Instituției Publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, de către fondator.

Alocațiile financiare anuale pentru mentenanța sistemului care vor fi expuse în cadrul bugetului anual al Cancelariei de Stat, vor viza asigurarea proceselor de administrare și exploatare a sistemelor informaționale precum și activități de dezvoltare a sistemului informațional. Pentru anul 2026, în bugetul Cancelariei de Stat sunt prevăzute 200 mii lei pentru administrarea tehnică, menținerea și promovarea SI Portalul particip.gov.md, la subprogramul bugetar ”Exercitarea guvernării”.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Facilitarea cooperării între autoritățile publice de diferit nivel, cetățeni și mediul de afaceri (G2G, G2C, G2B).

4.4. Impactul social

Proiectul nu are un impact social direct, deoarece nu reglementează domenii ce vizează în mod explicit sănătatea, educația, asistența socială sau ocuparea forței de muncă.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul prevede aplicarea în procesele aferente ținerii resursei informaționale a principiului confidențialității informației, care se referă la restricționarea accesului persoanelor neautorizate la informația cu accesibilitate limitată, în conformitate cu legislația, în scopul neadmiterii ingerinței în viața privată a subiecților datelor cu caracter personal sau cauzării prejudiciilor persoanelor juridice.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu are un impact diferențiat de gen. Măsurile sunt neutre din perspectiva sexului și nu generează discriminări directe sau indirecte.

4.5. Impactul asupra mediului

Actul normativ nu reglementează domenii cu incidență asupra mediului. Impactul este considerat inexistent sau irelevant din punct de vedere ecologic.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Nu este necesară efectuarea expertizei de compatibilitate, în lipsa normelor care vizează armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Anunțul de inițiere a elaborării proiectului a fost plasat pe particip.gov.md la data de 5 septembrie 2025: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiect-de-hotarare-a-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-conceptului-sistemului-informational-portalul-national-de-participare-publica-si-a-regulamentului-privind-modul-de-tinere-a-resursei-informationale-formate-de-sistemul-informational-portalul-national-de-participare-publica/15135>

La etapa de inițiere nu au fost recepționate careva propuneri sau recomandări.

Proiectul a fost supus avizării și consultării publice conform art.32 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, fiind plasat pe pagina web a Cancelariei de Stat, la compartimentul ”Transparență decizională/Proiecte de documente”, inclusiv pe particip.gov.md la următoarea referință:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-privind-reglementarea-participg/15135>

În subsidiar, proiectul a fost supus avizării cu următoarele autorități publice – utilizatori ai portalului de participare publică:

- Ministerul Finanțelor
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
- Ministerul Justiției
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
- Ministerul Afacerilor Interne
- Ministerul Apărării
- Ministerul Energiei
- Ministerul Sănătății
- Ministerul Educației și Cercetării
- Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Ministerul Culturii
Ministerul Mediului
Ministerul Afacerilor Externe
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Alte părți consultate:

Congresul Autorităților Locale din Moldova

I.P. „Agenția de Guvernare Electronică”;

I.P. „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”.

Obiecțiile și propunerile parvenite în procedura de avizare au fost incluse în sinteza propunerilor și recomandărilor, parte integrantă a dosarului prezentului proiect, fiind examinate punctual și oferit răspuns argumentat.

La etapa de consultare publică nu au fost recepționate recomandări de la părțile interesate.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus consultării prealabile cu I.P. „Agenția de Guvernare Electronică”, în virtutea prevederilor pct.22 din Hotărârea Guvernului nr.414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat. Proiectul a fost supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție, iar concluziile/constatările au fost examinate, acceptate integral și incluse în tabelul de sinteză la proiect, în același timp fiind operate modificările necesare la proiect, corespunzător celor menționate în Raportul de expertiză.

Proiectul a fost supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției, iar concluziile/constatările au fost examinate și inserate în tabelul de sinteză la proiect. Propunerile au fost în marea lor majoritate acceptate integral.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul dat nu necesită operarea modificărilor în alte acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Nu este aplicabil.

Secretar se Stat al Guvernului

/semnat electronic/

Daniel ROTARU